Natisov 15.000.

„Štajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krone, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 6 v.

Uredništvo in upravništvo se nahajata v Ptuju, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 38. | V Ptuju v nedeljo dne 19. septembra 1909. | X. letnik.

Na pomoč! Na pomoč!

Dne 24. t. m. uničila je velikanska toča in nevihta gorice, njive, polja, hiše in poslopja tisočero naših sotrpinov. Kmetje so obupani, žene jokajo, otroci so lačni. Od kje davke plačati? Od kje naj pride pomoč? Treba je, da nabiramo denar za vboge žrtve te grozne nesreče. Zato prosimo vse prijatelje in znance, vse odjemalce in naročnike, sploh vsakega, kdor ima le iskrico ljubezni do bližnega, kdor hoče vsaj z najmanjšim doneskom revežem pomagati, — naj nam pošlje malo podporo. Uredništvo „Štajerca“ bode zbiralo te podpore, jih objavilo v našem listu in izročilo najpotrebnejšim po toči prizadetim. Vsakdo naj podeli vsaj malenkost, naj si bode še tako majhno svotico denarja in jo nam v božjem imenu pošlje!

Pomagajte hitro!

Revščina je grozovita in večna usoda Vam bode povrnila, kar storite za te reveže.

Meščani! Pomagajte, kajti kmetu se slabo godi!

Kmetje v neprizadetih krajih, dajte vsak par krajcarjev in nabrala se bode svotica, s katero se bode mnogim pomagalo!

Vsi, vsi morajo pomagati!

Vsi doneski naj se pošiljajo uredništvu „Štajerca“.

Vsakdo naj da vsaj malo svotico! Vsak krajcar je dobro došel in bode z imenom darovalca izkazan!

Pomagajte!

Uredništvo „Štajerca“.

* * *

7. Izkaz daril:

Joh. Terianschitsch, Miess (Koroško) K 3; Gregor Klansch, Pošek p. zg. Pulskavi K 1; Janez Grobin, Loka p. Žujsmu K 1; Fr. Jasbetz, Ješence p. Račjem K 5; Mici Marand, istotam K —·20; Fr. Fekonja, Slov. Bistrica K 1·50; Filip Roschanz, Schwarzenbach p. Prevalju K 2; Matevž Ratich, istotam, K 1; Joh. Pirz, Resse, (Nemško) K 1; „Viribus unitis“, Podplat K 3; Hans Wouk, Poličane K 10; Filip Sprozer, Poličane K 2; nadalje je nabral Jakob Glawar, Plajburg 6 K in sicer so darovali: Jakob Glawar K 1; Gregor Glawar v Lebučah K 1; Elise Glawar v Lebučah K 1; L. L. & M. O. K 3; nadalje nabral je Franc Čančer v Milwoukee (Sev. Amerika) skupno K 50·— in sicer so darovali: Fr. Čančer K 5; Franc Bastarda K 5; B. Pišek K 1·50; Anton Alejovšek K 10; Joh. Kranjc K 4; Martin Kranjc K 1·50; Karl Stern, K 1·50; Simon Pauša K 1·50; Anton Uršič K 2·50; Stefan Rober K 2·50; Joh. Drojna K 2·50; Franc Ripnik, K 1·50; Franc Trader K 2·50; Jak. Potisk K 5; Mih. Blažič K 1·50; Jos. Zaletel K —·75; Jakob Rezi K 1·25. Čast vrlim amerikanskim tovarišem! Nadalje: Anton Klemenčič, sv. Urban K 1·75. Vse skupaj nabrano **K 88·45.** — Spreje izkazanimi zneski **K 1028·26.** Lepa hvala!

(Prihodnjič naprej).

Premišljujmo!...

V politiki, sploh v javnem življenju še niso nikdar vroče, razburjene glave uspehov dosegle. Zato ni hujskarija le najgrše, marveč tudi najneumnejše sredstvo v boju strank. In v tem leži tudi velika mizerija prvaških strank po Slovenskem. One ne zidajo, temveč le podirajo, one ne prihajajo s stvarnimi razlogi, temveč edino s psovkami in osebnimi napadi. Prava politika nasilja je to, kar so prvaške stranke, odnosno njih voditelji, udomačili po slovenskih pokrajinah. In zato se podirajo gradovi, ki so jih prvaki zidali v zraku...

Minulo je eno leto, odkar so se vršili znani dogodki, ki so pričeli z malenkostnimi prepiri v Ptuju in končali z vojaškimi streli v Ljubljani. Ako premišljujemo danes resno te dogodke, potem moramo pač reči, da pomenijo grozoviti polom prvaške hujskajoče politike. Kar se je v Ptuju zgodilo, ni niti besedice vredno: malenkostni ti prepiri s tujimi hujskači ne morejo nikdar opravičiti divjaško rogoviljenje v Ljubljani. To divjanje se je pričelo šele pet dni po ptujskih izgredih. Ni res torej, da bi v Ljubljani nakrat vsplamtela ljudska jeza! Res je le, da so potrebovali ruski romarji in srbski agenti in sploh profesionelni hujskači pet dni, da so svojo gonjo razširili in tolpo pouličnih tolovajev najeli. Ta tolpa je potem pred očmi Hribarjevih policajev tujo lastnino razbijala, postave v tla teptala, ob belem dnevu table kradla, vojaštvo s kamenji obsula, — dokler niso počili streli vojaških pušk, dokler nista izdihnila dva mladeniča na tleh... Popolnoma resnično je torej, da so prvaški hujskači hoteli prelivanje krvi; kajti ta kri jim je služila potem za agitacijo! Vpili so potem: Glejte, nemški vojaki so ju ubili, — kakor da bi vojak smel kaj druzega storiti nego vbogati. Vpili so to in pričeli nadaljevati gonjo proti nemštvu...

To je resnica o lanskih ljubljanskih dogodkov. S to resnico se strinjajo tudi tisti slovenski časopisi, ki niso prijatelji politike nasilja. Tako n. p. piše ljubljanski dnevnik „Slovenec“ (list vseh slovenskih duhovnikov) z dne 14. septembra t. l. dobesedno tako-le:

»V nedeljo, dne 19. septembra, ob obletnici, ko je Ivan Hribar dal poklicati vojaštvo na ulico, imate (slovenski narodnjaki) dovolj časa, da bi se zjokali nad grobom nesrečnih nedolžnih žrtev ob svojih »sadovih«... Liberalci bi imeli največ vzroka, da se 20. septembra sramotno poskrijejo«...

S temi besedami priznava torej list največje prvaško-slovenske stranke sam, **da so slovenski narodnjaki krivi prelivanja krvi v Ljubljani.**

To bodi pribito!

* * *

Zdaj pa vprašajmo: koliko so ti dogodki slovenskemu ljudstvu samemu koristili?

Dva mlada človeka sta padla v Ljubljani v grob, stotero mladeničev pa je šlo v ječo, izgubilo bodočnost in eksistenco. V ptujski okolici so prvaški hujskači nagovarjali kmetske fantaline, da naj sprehodnike napadajo. Zgodila se je cela vrsta takih napadov in zopet je romala cela vrsta nezrelih pobičev v ječo. Glavni hujskači so se seveda poskrili, — ljubljanski Hribar se ni izpostavil ne puškam in tudi ne ječi, ptujski prvaki so tudi lepo za pečjo čepeli, — ali nezavedno mladino so gnali v nesrečo. Nahujskani bedaki so prelivali kri in so bili zaprti, — hujskačem pa se ni skrivil las, nasprotno, oni igrajo še danes vlogo odrešenikov naroda...

Pa niti to ni poglavitna stvar; kajti te posledice so zadele le posameznike. Ali **gospodarska škoda,** ki izvira iz tega prvaškega hujskanja, zadela je vso splošnost, zadela je **vso slovensko nedolžno ljudstvo.**

Seveda, ljubljanskemu agentu Hribarju je to vseeno. On dela s češkim denarjem, on zasluži vedno več dijet in provizij. Ali ljudstvo na spodnjem Štajerskem trpi lakoto zaradi te gonje. Edina kupčija, ki jo dela spodnještajersko slovensko ljudstvo, je kupčija z Nemci. Nemci kupujejo vino, živino, poljske pridelke. In naši ljudje to vejo, koliko nemških kupcev je vsled prvaškega hujskanje lani izostali, — še danes imajo svoje vino doma, davke in dolgove pa neplačane. Tako je slovenski kmet po nedolžnem **žrtev brezvestne prvaške politike.**

Premišljujmo, — ja, ja, premišljujmo... Najprve so klicali v Ptuj kranjske kujskače, — potem so v Ljubljani pet dni pripravljali roparske napade, — potem je Hribar kot prvaški poveljnik sam klical vojake na cesto, — potem so na vojake kamenje metali, da so morali ti streljati, — potem so pričeli bojkot najgrše vrste z grožnjami in lažmi, — potem so kot prvaški advokati služili denar kot pravni zastopniki teh žrtev, — in potem so se v kamrici smejali ter denarce šteli... Premišljujmo! Napadi na vojake so bili poplačani s krogljami, s krvjo nahujskanih fantov, — izgredi so bili poplačani z ječo in zaporom, — na bojkot se je odgovorilo z bojkotom in tako lahko potegnemo bilanco vsej tej nesrečni prvaški politiki: slovensko ljudstvo je v vsakem oziru, zlasti pa v gospodarskem **velikansko škodo trpelo.** Slovensko ljudstvo je moralo prvaške račune plačati...

To so spomini na lansko leto!

Politični pregled.

Nova bremena. Vlada zahteva velikanske svote za nove vojaške izdatke. Za mornarico se zahteva skupno 140 milijonev kron, za armado 80 milijonev. Vse skupaj se zahteva za aneksijo Bozne-Hercegovine ter vojaštvo 394 milijonev kron...

Zopet vojaške zahteve? Listi poročajo, da bode vlada v jeseni državnima zbornicama novo vojaško postavo predložila. S to postavo je baje zopet zvišanje števila vojaških rekrutov združeno. Torej vedno nova bremena!

Deželni zbori in sicer dalmatinski, nižjeavstrijski, salcburžki, štajerski, istrijanski in tržaški, sklicani so za 16. t. m. Češki deželni zbor se bode šele 21. t. m. sklical.

Štajerski deželni zbor je sklican za 16. t. m. Za deželnega glavarja je bil zopet Edmund